

GLAZBA 20. I 21. STOLJEĆA

Glazba 20. i 21. stoljeća je razdoblje nakon romantizma i traje sve do danas.

Događaju se brze i nagle promjene u znanosti i otkrivaju se mnoge nove tehnologije.

To jako utječe na glazbu.

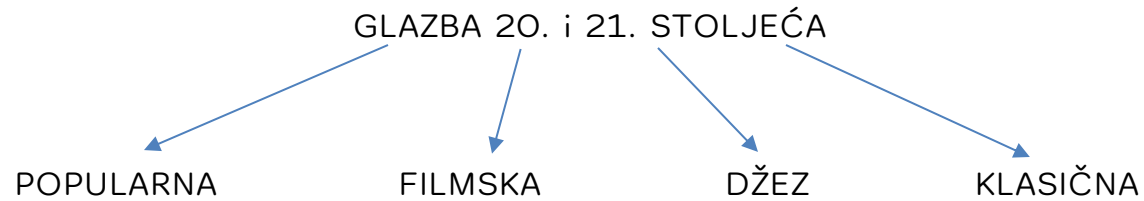
Izumljen je način snimanja glazbe što znači da se glazba mogla slušati i kod kuće.

Glazba se u 20. i 21. stoljeću skladala na različite načine i u različitim stilovima.

Kažemo da je glazba 20. i 21. stoljeća **bogata u različitosti**.

Glazba se dijeli na vrste.

Vrste glazbe 20. stoljeća su: **popularna glazba, filmska glazba, jazz-glazba (džez glazba) i klasična glazba.**

POPULARNA GLAZBA

Popularna je glazba svugdje prisutna i slušaju je gotovo svi.

Dostupna je svima putem medija, radija, televizije i interneta.

Svaka vrsta glazbe može postati popularna ako ju sluša veliki broj slušatelja.

Na primjer: melodija iz klasične glazbe 20. stoljeća koja je u kompjuterskoj igrici.

Popularne su pjesme kratke i imaju poznati pripjev koji se lako zapamti.

Tekstovi imaju različite teme, najčešća govore o ljubavi.

Izvođači (pjevači ili grupe) postaju poznatiji od skladatelja.

Popularna glazba ima **puno žanrova**.

Poslušaj pjesmu "Stand by Me".

Zaokruži točan odgovor:

Tempo je BRZ UMJEREN

Dinamika je TIHA (PIANO) SREDNJE GLASNA (MEZZOFORTE)

Poslušaj pjesmu "Hound Dog" ("Lovački pas") koju je pjevao Elvis Presley.

Zaokruži točan odgovor:

Tempo je BRZ UMJEREN

Koja pjesma ti se više sviđa? STAND BY ME LOVAČKI PAS

Elvis Presley

Jedan od žanrova popularne glazbe je *rock'n'roll* (rok en rol)

To je bio prvi žanr za mlade.

Ima brzi tempo, svira se na električnim gitarama, klavijaturama i bubnjevima.

Uz njega se jako puno plesalo.

Poslušaj pjesmu "Sweet Child Of Mine" ("Slatko dijete moje") koju je izvodila grupa Guns

N'Roses.

Zaokruži točan odgovor:

Koje glazbalo započinje pjesmu? ELEKTRIČNA GITARA

ELEKTRIČNA VIOLINA

Kakvu boju glasa ima pjevač? NJEŽNU PRODORNU

Guns N'Roses

Jak zvuk električnih gitara oznaka je podstila koji se zove *rock* (rok).

Ostao je popularan sve do danas.

Rok su izvodili mnogi poznati glazbenici.

Istraži i napiši naziv dviju grupa ili dva pjevača rok glazbe.

Poslušaj pjesmu "Oxygen II" koju izvodi Jean-Michel Jarre.

Zaokruži točan odgovor:

Koje si glazbalo prepoznao u ovoj pjesmi? SINTESAJZER ORGULJE

Jean-Michel Jarre

Razvojem tehnologije izumljena su elektronička glazbala.

Najpoznatije elektroničko glazbalo je **sintesajzer**.

Nastao je žanr koji se zove **elektronička glazba**.

Poslušaj dvije pjesme hrvatskih izvođača: “Mojoj majci” grupe Prljavo Kazalište i “Ispod moga pramca” pjevača Gibonnija.

Zaokruži točan odgovor:

Jesi li zapamtio refrene ovih pjesama? DA NE

Koja pjesma ti se više sviđa? MOJOJ MAJCI
ISPOD MOGA PRAMCA

Gibonni

Žanr popularne glazbe koji vrlo lako ulazi u uho je **pop**.

Melodije pop glazbe su jednostavne i lako se pamte, pa su zbog toga jako popularne.

Osim ovih žanrova postoje još mnogi drugi poput: *rapa (repa)*, *funka (fanka)*, *disco (disko)* glazbe, i tako dalje.

FILMSKA GLAZBA

Filmska glazba je glazba koja se čuje u filmovima.

Mnogi filmovi su poznati po glazbi u njima.

Filmska se glazba može izvoditi i bez filma, na koncertima.

Može se naći i na posebnim nosačima zvuka, koji se nazivaju *soundtrack* (saundtrek).

Poslušaj glazbu iz filma “Napad klonova” koju je skladao John Williams.

Zaokruži točan odgovor:

Tko izvodi ovu skladbu?

ORKESTAR

ZBOR

Koje se glazbalo ističe u izvedbi?

FLAUTA

VIOLINA

John Williams

Mnogi poznati animirani filmovi imaju pjesme po kojima su poznati.

Takve se pjesme zovu *songovi* (engleski: **pjesme**).

Te pjesme su često poznatije od filmova u kojima se pojavljuju.

Poslušaj pjesmu iz animiranog filma “Kralj lavova”.

Sigurno si ju čuo, zove se “Circle Of Life” (“Krug života”).

Pjesmu je napisao **Elton John**.

Zaokruži točan odgovor:

Koje se dvije vrste glazbe spajaju u ovoj pjesmi? AFRIČKA TRADICIJSKA POPULARNA KLASIČNA

Neki filmovi poznati po glazbi najprije su bili **mjuzikli** ili **rok opere**.

Mjuzikl je sličan opereti, kazališna predstava u kojoj se pojavljuju pjesme.

Izvodi se u kazalištima, a glumci moraju jako dobro plesati i pjevati.

Poslušaj pjesmu iz mjuzikla “Billy Elliot”.

Zaokruži točan odgovor:

Koje se dvije umjetnosti spajaju u ovoj pjesmi? BALET GLAZBA FILM

Najpoznatija kazališta u kojima se izvode mjuzikli su u New Yorku i Londonu.

Zovu se jednim nazivom **Broadway**.

U Hrvatskoj se mjuzikli izvode najčešće u kazalištu Komedija u Zagrebu.

Poznati je mjuzikl “Priča sa zapadne strane” koji je skladao Leonard Bernstein.

To je priča o nesretnoj ljubavi između dvoje mladih koji pripadaju različitim uličnim bandama.

Priča završava tragično, mladić umire u ratu između bandi, ali se bande na kraju međusobno pomire i shvate kako je ljubav važnija od ratova.

Poslušaj pjesmu iz ovog mjuzikla koja se zove “Maria”.

Zaokruži točan odgovor:

Pjesmu izvodi ŽENSKI GLAS MUŠKI GLAS

Jedan od najpoznatijih skladatelja mjuzikala i rok opera je Andrew Lloyd Webber.

Najviše se izvodi mjuzikl “Fantom u operi”.

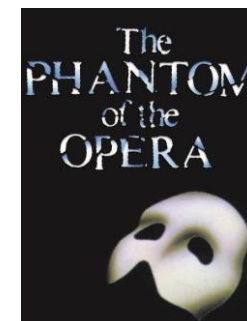
Poslušaj pjesmu iz mjuzikla “Fantom u operi” koja se zove “In Dream He Sang to Me” (“U

snu mi je pjevao”).

Zaokruži točan odgovor:

Pjesmu izvode MUŠKI i ŽENSKI GLAS SAMO MUŠKI GLAS

A. L. Webber je napisao i najpoznatiju rok operu “Jesus Christ Superstar”.

Rok opera je vrlo slična operi samo uz moderna glazbala poput električnih gitara i bubnjeva.

Poslušaj uvertiru rok opere “Jesus Christ Superstar”.

Zaokruži točan odgovor:

Ovo je rok glazba jer ju izvode ELEKTRIČNA GLAZBALA PUHAĆA GLAZBALA

Hrvatska ima svoje mjuzikle i rok opere.

Najpoznatija je “**Jalta, Jalta**” koju je skladao **Alfi Kabiljo**.

Mjuzikl završava prekrasnom pjesmom koja poziva da cijeli svijet jednog dana postane sretan.

Poslušaj i zapjevaj pjesmu “Neka cijeli ovaj svijet” iz mjuzikla “Jalta, Jalta”.

ZNAM, NEGDJE MJESTA IMA, NA SVIJETU KOJEM ŽIVIMO MI
JOŠ NEGDJE SUNCA IMA, GDJE POSTOJE JOŠ SNI.
NEKA CIJELI OVAJ SVIJET, JOŠ SJA U SUNCU,
NEKA NAŠA ZEMLJA SVA, POSTANE SRETNA.
NEKA CIJELI OVAJ SVIJET ZOVE SE BAJKA,
ZELENA I MIRISNA, CVJETNA SVA I NEVINA, LIVADA IZ SNA.

PLAM TOPLI NEGDJE TINJA, SJAJ DOBRE ZVIJEZDE SEŽE DO NAS,
JOŠ PRAVIH LJUDI IMA, ŠTO VJERUJU U SPAS.
NEKA CIJELI OVAJ SVIJET, JOŠ SJA U SUNCU,
NEKA NAŠA ZEMLJA SVA, POSTANE SRETNA.
NEKA CIJELI OVAJ SVIJET ZOVE SE BAJKA,
ZELENA I MIRISNA, CVJETNA SVA I NEVINA, LIVADA IZ SNA.

DŽEZ GLAZBA

Jazz (Džez) je vrsta glazbe nastala u Americi.

Najvažnija značajka džeza je **improvizacija**.

Improvizacija znači da se glazba stvara bez pripreme, izmišlja na samom koncertu.

Džez izvode dvije vrste sastava:

combo (kombo) - mali sastav

big-band (big bend) - veliki sastav

Poslušaj pjesmu “Sing, Sing, Sing” koju izvodi Louis Prima.

Zaokruži točan odgovor:

Koje se glazbalo ističe u ovoj izvedbi? VIOLINA TRUBA

Pjesma je INSTRUMENTALNA VOKALNO-INSTRUMENTALNA

Poznati su mnogi džez glazbenici.

Pogledaj fotografije i upoznaj neke od njih.

Izaberi dva džez glazbenika i istraži njihove najpoznatije pjesme.

Louis Armstrong

Billie Holiday

Benny Goodman

Ella Fitzgerald

Džez se miješao s drugim vrstama glazbe, pa tako i sa klasičnom.

Poslušaj skladbu “Rapsodija u plavom” koju je skladao **George Gershwin**.

Zaokruži točan odgovor:

Skladbu započinje

KLAVIR

ORKESTAR

Poslušaj pjesmu “These Are the Days” koju izvodi Jamie Cullum.

Zaokruži točan odgovor:

Pjesmu izvodi

ŽENSKI GLAS

MUŠKI GLAS

KLASIČNA GLAZBA

Klasična glazba 20. i 21. stoljeća ima manje slušatelja.

Klasična glazba postaje oštrijeg zvuka i često šokira slušatelje.

Skladatelji izmišljaju načine kako biti drugačiji od ostalih i zadiviti publiku.

Poslušaj neke od primjera skladbi klasične glazbe 20. i 21. stoljeća.

Karol Szymanowski "Simfonija concertante" br.4.

Zaokruži točan odgovor:

Koje glazbalo se ističe u ovoj izvedbi?

TRUBA

KLAVIR

Natko Devčić "Istarska suita", Poskočica

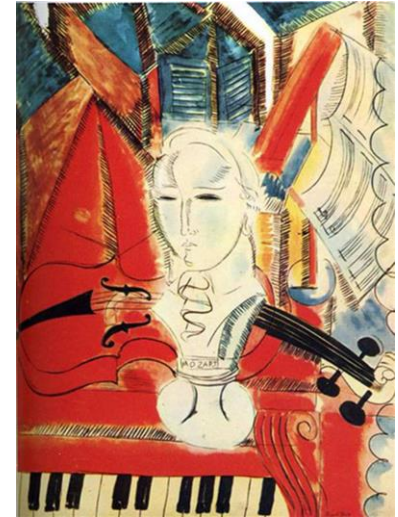

Zaokruži točan odgovor:

Tempo je

SPOR

BRZ

Darius Milhaud "Saudades Do Brazil", Copacabana

Zaokruži točan odgovor:

Kakav je ugođaj skladbe?

VESELO

TUŽNO

Arnold Schonberg "Pet klavirskih komada" br.4: Valcer

Zaokruži točan odgovor:

Može li se na ovaj valcer plesati?

DA

NE

OPERA 20. STOLJEĆA

Najpoznatija hrvatska opera svih vremena je “Ero s onoga svijeta”.

Skladao ju je **Jakov Gotovac**.

To je narodna priča o šaljivcu Mići koji je lagao da je sišao iz raja kako bi se približio djevojci koju voli.

Priča završava velikim slavljem i plesom.

Pogledaj završno kolo iz ove opere.

Zapiši tko sve izvodi završno kolo:

VOKALNO-INSTRUMENTALNE VRSTE

Prisjeti se koje vokalno-instrumentalne vrste poznaješ.

Zaokruži točan odgovor:

Što znači da je neka skladba vokalno-instrumentalna?

SAMO SE PJEVA

SAMO SE SVIRA

SVIRA SE I PJEVA

Zaokruži dvije skladbe koje su vokalno-instrumentalne:

SIMFONIJA

ORATORIJ

KANTATA

SONATA

Najpoznatiju kantatu 20. stoljeća skladao je **Carl Orff**.

Zove se "**Carmina Burana**".

Sastoji se od pjesama koje govore o ljubavi, prirodi, zabavi i vinu.

Poslušaj jednu od pjesama iz ove kantate. Zove se “O Fortuna” (“O, srećo”).

Zaokruži točan odgovor:

Tko izvodi ovu pjesmu?

ZBOR I ORKESTAR

SOLIST I ORKESTAR

PROVJERI SVOJE ZNANJE

1. Napiši četiri glavne vrste glazbe u 20. i 21. stoljeću:

2. Zaokruži točan odgovor:

Glazba 20. i 21. stoljeća ima zajednički stil.	TOČNO	NETOČNO	
Popularne su pjesme kratke i imaju pripjev koji se lako pamti.		TOČNO	NETOČNO
Filmska glazba se izvodi u operama.	TOČNO	NETOČNO	
Jazz je glazba u kojoj izvođač improvizira.	TOČNO	NETOČNO	

3. Poveži!

Kazališna predstava u kojoj se pjevaju pjesme

KOMBO

Mali sastav džez glazbe

BIG BEND

Veliki sastav džez glazbe

MJUZIKL

4. Prolistaj ponovno primjere koje smo slušali i riješi ovu križaljku:

PAZI! U križaljku upiši samo prezime skladatelja.

1. Skladao operu "Ero s onoga svijeta"
2. Skladao kantatu "Carmina Burana"
3. Skladao mjuzikl "Jalta, Jalta"
4. Skladao rock-operu "Jesus Christ Superstar"

